

OIJEN

Oijnse Bovendijk

51°49'.00.84 N
05°30'52.25 O

Geschiedenis

Lodewijkskerkje. Buiten gebruik 1994, nu woning.

Monumentomschrijving Rijksdienst

Eenvoudig, driezijdig gesloten bakstenen zaalkerkje uit 1810, gelegen aan de voet van de dijk, met aan de zuid- en zuidwestzijde een verhoogd aangelegd kerkhof. Het kerkje is aan de dijkzijde begrensd door een smeedijzeren hekwerk op bakstenen muur met ezelsrug, terwijl aan de zijde van het kerkhof eenzelfde afscheiding is aangebracht. De voorgevel heeft een gecementeerde plint en een centraal geplaatste ingangspartij met houten omlijsting en entablement. Hierboven is een grijze, natuurstenen gedenksteen met inscriptie ingemetseld ("OP DEN 6 APRIL 1810 IS DOOR IONKVROUWE ACG VERMEULEN DEN EERSTE STEEN GELEGD"). Links en rechts van deze steen is een spitsboogvenster met ijzeren tracteringen aangebracht. In de ingezwenkte geveltop met natuurstenen dekplaten en schouderstukken bevindt zich een venster in de vorm van een halve maan. Op de nok van het zadeldak is aan de westzijde een zeshoekig, open klokketorentje op dito onderbouw met afsluitende geprofileerde lijst geplaatst; het leien spitsje (maasdekking) wordt door een smeedijzeren kruis met haan bekroond. Het kerkje heeft een omlopende houten gootlijst en is slechts drie traveeën diep. De drie muurvelden van de noord- en zuidkant hebben tussen de lisenen elk een spitsboogvenster met ijzeren tracteringen. De sluitingsmuur aan de driezijdige oostzijde is blind, de twee aangrenzende muurvelden hebben een identiek spitsboogvenster. Aan noord-, zuid- en oostzijde is de gecementeerde lage plint van de westzijde tot meer dan manshoog opgetrokken. Het zadeldak is gedekt met grijze, oud-Hollandse pannen; in het midden is aan de noord- en zuidzijde een kleine dakkapel met grijze leitjes geplaatst die aan de voorkant is uitgevoerd met lamellen.

In de door een tongewelf overwelfde kerkruijnte is in het westen een neo-klassieke orgeltribune opgesteld met links en rechts van de doorgang pilasters, terwijl half afgesneden pilasters de tribune aan de zijkanten afsluiten. Tegen de zuidoostelijke sluitingsmuur staat een 17e-eeuwse, zeskante eiken preekstoelkuip met koperen lezenaar en getordeerde halfzuilen die zijn voorzien van ionische kapitelen; inwendig bestaat de kuip uit secundair gebruikt materiaal, klankbord en rugstuk ontbreken. Aan de noordoostelijke sluitingsmuur is een koperen doopbekken bevestigd.

Het kerkje bezit monumentale waarde op basis van de ouderdom die, in samenhang met de kenmerkende, bescheiden afmetingen en eenvoudige uitvoering, als belangwekkende cultuurhistorische karakteristieken van kerkebouw op het platteland worden beschouwd. De gave uit- en inwendige staat van het kerkje en de nog aanwezige interieurstukken verhogen deze cultuurhistorische waarde in aanzienlijke mate.

MIP omschrijving

- Bouwperiode: 1810

- Gevels en materialen: Handvorm baksteen. Bepleisterde plint. Ingezwenkte geveltop.
- Vensters en deuren: Klassiek omlijste ingangsportaal. Spitsboogramen met ijzeren kozijnen.
- Dak en bedekking: Zadeldak. Hollandse pannen. Dakkapellen. Dakruiter met klok. Leidekking.
- Bijgebouwen: Smeedijzeren hekwerk.
- Interieur: Neo-klassieke orgeltribune.
- Bijzonderheden:

Opschrift. "Op den 6 april 1810 is door jonkgvrouwe A.C.G. Vermeulen den eerste steen gelegd". Zaalkerk. Driezijdig gesloten koor. Drie traveeën. Zie ook: MK064-000207.

Voormalige N.H. kerk te Oijen, thans in gebruik als woning.

Gebouwd in 1810 deed dit kerkje bijna twee eeuwen dienst als gebedsruimte voor de Nederlands Hervormde Gemeente van Oijen. De woning van de dominee, aan de Hamstrastraat, was via de achterliggende landerijen verbonden met de kerk.

Dit pand werd eind vorige eeuw verkocht, toen de N.H. gemeente van Oijen zich aansloot bij Lith. De verbouwing van het kerkje eind jaren '90 tot woon- en werkruimte vond plaats onder architectuur van Dick Ouwerkerk, die aanvankelijk een ontwerp neerlegde in de bouwstijl van de kerk. De goedkeurende instanties eisten echter een afwijkende bouwstijl ter voorkoming van 'geschiedvervalsing'. Een begrijpelijk verzoek dat leidde tot het huidige ontwerp, dat zowel recht doet aan de historische omgeving als aan de natuur. Veel delen van het kerkje werden in hun oude glorie hersteld. De orgeltribune werd bijvoorbeeld nauwkeurig gerestaureerd, evenals de ondersteunende houten wand met ingebouwde pilaren.

De kerk is een Rijksmonument.

De omgeving van de kerk maakt deel uit van natuurgebied St. Andries. De voortuin van de kerk, naar een ontwerp van de tuinarchitecten Poelmans-Reesink, werd aangepast aan dit gegeven: klassieke blokhagen, een haag van rode beuk langs de oprijlaan en gazon onder de oude bomen, die daar al sinds mensenheugenis staan.

Het kleine kerkhof is nog steeds als zodanig in gebruik. Zowel het kerkbestuur als de nabestaanden onderhouden met zorg deze gewijde begraafplaats, die vrij toegankelijk is voor bezoekers. Namens alle betrokkenen graag respect voor de behoefte aan privacy in deze omgeving.

